

Akutt hjernesviktsyndrom

Akutt hjernesviktsyndrom er mest kjent som Delirium, og forbindes ofte med alkohol og tilstanden som betegnes Delirium Tremens. Delirium Tremens er imidlertid kun en av flere ulike varianter Delirium/Akutt hjernesviktsyndrom.

Av Toril Sonja Gravdal

Selvom hjernen har en enorm kapasitet, har den likevel sine begrensninger. Ved sykdom eller store påkjenninger kan denne kapasiteten overskrides, noe som i alvorlige tilfeller kan føre til "sammenbrudd" og akutte forvirringstilstander. Hjernen overbelastes slik at det oppstår forstyrrelser i hjernens nerveceller og signalstoffer, og følgene blir en akutt hjernesvikt som oppleves som en forvirringstilstand, - et skremmende kaos. Det dreier seg om framturen av en rekke symptomer som indikerer at noe er galt ett eller flere steder i kroppen.

På grunn av aldringsprosessen er eldre mennesker særlig utsatt for

slike "sammenbrudd". Imidlertid kan akutt hjernesviktsyndrom, under ekstreme forhold, ramme hvem som helst uavhengig av alder.

I følge Den norske Legeforening er tilstanden underdiagnostisert. Dette er svært alvorlig, siden pasienten trenger øyeblikkelig hjelp i forhold til avdekking og behandling av bakenforliggende og utløsende årsaker. Dersom slik hjelp ikke ytes, er tilstanden livstruende og dødeligheten høy. Dersom man finner og behandler de utløsende årsakene, kan forvirringen gå raskt over. Imidlertid blir desverre ofte symptomene feiltolket som psykose, demens eller depresjon. Det er også slik at angst og manglende hvile, som oftest følger tilstanden, fører til økt

stressnivå og utmattelse. Dette igjen gir økt fare for kroppslig sykdom, noe som igjen medfører at pasientens totale sykkelighet øker. Slik fører feildiagnose og mangel på riktig behandling til en selvforsterkende sirkel som forlenger den deliriose tilstanden.

"Det å plutselig befinne seg i en akutt forvirringstilstand er en ekstrem opplevelse", sier Eva, som selv opplevet å bli alvorlig feilbehandlet. "Det er skremmende at akutt hjernesviktsyndrom så ofte forveksles med andre lidelser, og derigjennom underdiagnostiseres. Det burde ikke kunne skje. Etter min mening handler dette til syvende og sist om mangel på aktsomhet. Før man stiller en diagnose, må man foreta adekvate

DELIRIUM

Delirium, forvirring, forstyrrelser i hjernens funksjon. Over tid fører det til uklar eller sløret bevissthet, svekket evne til logisk tenkning, svekket sanseevne og redusert fokusert oppmerksomhet. Hyppigheten er ikke sikkert fastslått.

ÅRSAKER

Delirium kan være forårsaket av en rekke ulike påvirkninger av hjernens funksjon. Noen eksempler er surstoffmangel, forgiftninger, hodeskader, infeksjoner, høy feber,

stoffsifteforandringer, store operasjoner eller påvirkning av stoff- eller rusmidler.

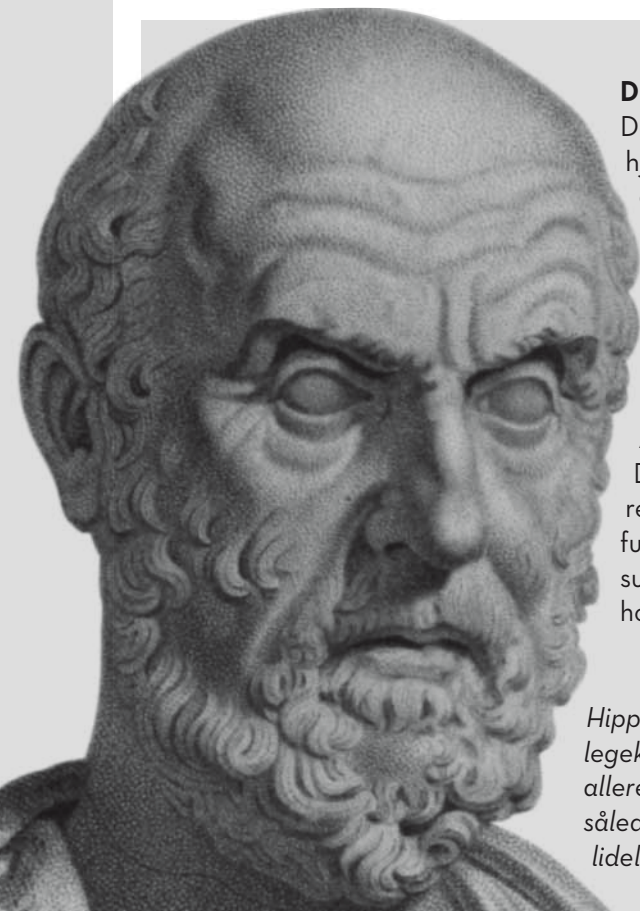
Hos sykehuspasienter kan delirium oppstå vanlig ved alvorlige skader, respiratorbehandling og i forløpet etter store operasjoner. For øvrig er bruk av medikamenter, alkohol og stoff de hyppigste årsakene til delirium.

Søvnmangel, uro, smerter og sparsom sansestimulering øker risikoen for delirium.

Barn har økt risiko for å utvikle delirium ved sykdom eller bruk av medikamenter (feberdelirium), og det samme gjelder eldre.

SYMPTOMER

Delirium debuterer ofte plutselig.

Hippokrates, som betegnes som legekunstens far, beskrev delirium allerede for 2500 år siden. Den er således en av de første mentale lidelsene som er omtalt i litteraturen.

undersøkelser. Ved akutt inntruffet forvirring bør man alltid ha Delirium i mente, - rett og slett fordi sannsynligheten for at det handler om sekundærreaksjoner ved somatisk sykdom er så stor, og fordi følgene av å overse denne muligheten kan bli så katastrofal. Jeg har slitt i årevis med post traumatisk stress og sterkt redusert livskvalitet etter feilbehandlingen jeg selv ble utsatt for.”

KILDER:

Store medisinske leksikon
Tidsskrift for Den norske
Legeforening
"Alderspsykiatri - Alderdommens tre
store D-er: Delirium, Depresjon,
Demens" / Elisabeth Dramsdahl

Variasjon i bevissthets- og orienteringsnivå er vanlig. Personen er ofte engstelig og synlig urolig og forvirret.

BEHANDLINGEN

Behandlingen retter seg mot den underliggende årsaken og innbefatter ytre tiltak som letter personens orienteringsevne, reduserer angst og frykt og bedrer søvnen.

Bruk av nerveberoligende midler kan være aktuelt, f.eks. nevroleptika eller søvnmidler ved delirium tremens. Ved behandling av den årsaken som ligger til grunn, vil de fleste bli helt bra og uten mén

Store medisinske leksikon

Kjemikalier og hjerneskader

Av Toril Sonja Gravdal

Bly, kvikksølv, PCB og mer enn 200 kjemikalier slippes ut over hele kloden. Disse giftstoffene kan medføre hjerneskader og hemme barns utvikling, noe som kan føre til uopprettelige skader, dersom vi ikke griper inn.

Dette var hovedpunktet i et foredrag med tittelen "Chemical Brain Drain - Challenges in linking environmental science to policy" fra The Initiative for Science, Society and Policy (ISSP) og Det europeiske miljødirektoratet (EEA).

Viktige innspill kom fra Philippe Grandjean, professor i miljømedisin ved Harvard University og Syddansk Universitet. Grandjean har nylig gitt ut boken "Only One Chance - How Environmental Pollution Impairs Brain Development - and How to Protect the Brains of the Next Generation."

"De kjemikaliene vi slipper ut mest av, blir ikke forsket på", sa Grandjean, som kom med en appell til det vitenskapelige samfunnet: Vi er nødt til å reise oss opp og si: «Det er noe galt her!»

Grandjeans uttrykte frustrasjon over at man må dokumentere helse- risiko gjennom grundige vitenskapelige undersøkelser før myndigheter er villige til å gripe inn. "Slike undersøkelser eksisterer ikke i et systematisk omfang - fordi dette handler om så mange kjemikalier", sa han.

"Kaster man et blikk tilbake i historien", sa Grandjean "vil man se et mønster av lignende feiltagelser - det tok 50 år før man forstod at kvikksølv i maten var giftig, og at det samme gjaldt for bly i bensinen. I mellomtiden blir stadig nye generasjoner utsatt for de skadelige kjemikaliene. Undersøkelser gjort på 14-år gamle barn som har vært utsatt for kvikksølv- og PCB-forgiftning, viste at de hadde mindre elektrisk aktivitet i hjernen enn andre barn. Det samme gjelder for bly."

Bly ble fjernet fra bensinen da bevisene for de miljø- og helse- skadelige effektene ble overveldende. Ifølge Grandjean eksisterer samme fare for minst 200 kjemikalier som er i bruk dag. "Vi oppdager hele tiden flere hjerneskadelige egenskaper", sa han.

Kilde: Forskning.no